

SLOVENSKI NAROD.

Izhaia vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: do 30 petit vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserati
petit vrstá 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;

Popust po dogovoru. — Inserati davek posebej.

Vprašanje glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova
ulica št. 5, priljubo. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, L nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopis se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji od 4-6 str. po D. 150, 8 in več

2 D. V Inozemstvu 4-6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.

Poština plačana v gotovini.

Slovenski Narod velja:	V Jugoslaviji		V Inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	120—	120—	180—
3	60—	60—	90—
1	20—	20—	30—

Pri morebitnem povračaju se ima daljša naročina doplačati.

Novi naročniki naj pošljajo v prvici naročino vedno po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Politična kriza v Italiji.

Priznat je treba, da je Mussolini res vreden občudovanja v svojem prizadovanju, da bi »normaliziral kritični položaj, v katerega je vrgla njega, njegovo vlado, njegovo stranko in državo samo zločinska samopašnost prvi njegovih pomočnikov. Velepolitični dogodki, drug važnejši od drugega, so redno na dnevnem redu in skoraj se zdi, kakor da se mu je posrečilo premagati krizo. Toda zdi se samo, v resnicu pa je stvar družgačna.

Včeraj dopoldne sta komisiji senata in poslanske zbornice izročili kralju adresi običnih zbornic, in kralj je odgovoril na adresi s kratko spomenico, ki vrhuje v stavku, da je bolj kot kdaj potrebo, da zbornici daste narodu zgled modrosti in — spravljivosti. Seveda je to spomenico položila kralju na usta vlada, in spada torej tudi ta slovesni čin v vrsto prizadavanj gospoda Mussolinija za doseglo normalnih razmer. Vladni tisk je dorabil kraljevo spomenico kot velenja in mnogo obetači političen čin. Toda pri sprejemu na Kviralnu je bilo prisotno samo predstavnštvo zbornične večine; opozicija se ga ni udeležila. Prisoten ni bil popolnski podpredsednik zbornice Rodino in odsotna sta bila tudi ostala dva opozicionalna člena zbornične komisije, poslanca Guarino Amella in Galeno. Opozicija je tudi v tem slovesnem trenutku vztrajala na svojem stališču, da za rešitev krize ne zadostuje lepe besede in obljube, temveč da je treba edino le dejani, in da takiko časa, dokler ni takih dejani, ki bi jamčila za absolutno veljavno zakona, ne sodeluje pri parlamentarnem delu. To stališče opozicije je imelo za posledico, da je Rodino, namesto da bi šel z zbornično komisijo na Kviraln, poslal zborničnemu predsedniku pismo, s katerim mu je sporočil, da odлага čas zborničnega podpredsednika. Namesto da bi izročitev adres in kraljeva spomenica ublažili položaj, sta ga v svojih posledicah le še poškodovali.

Mussolini je včeraj prišel tudi z delno preosnovno svoje vlade. Izročil je iz nje načnega ministra Gentileja, cigar šolska reforma je dvignila toliko prahu po vsi državi in pobudila vseobčne nezadovoljstvo. Odšla sta tudi ministra Carnazza in Corbino iz ministrstev za javna dela in narodno gospodarstvo, če ker se je preveč govorilo o njiju zvezni s financiranjem prosluge lista »Il Corriere Italiano« in petrolejsko konvencijo

z družbo »Sinclair«. Na njihova mesta so imenovani trije nefasti in kot nov kolonialski minister počasni liberalci Lanza di Scalea. Ta četverica novih ministrov je gotovo »čista«, kar se tiče Matteottijevega umora in korupcije v vladnih krogih; toda ravno dejstvo, da je moral Mussolini zamjenati v svoji vlasti ljudi, na katere se je doslej zanašal z vsemi zaupanjem, in da jih je moral odslovit ali zaradi sence korupcije, ki je padla na njih, ali pa zaradi splošne nezadovoljnosti z njihovim delovanjem, ni najboljše izpričevalo za Mussolinija samega in njegovo državniško dalekovidnost in tako tudi ne bogove kako trdno poročilo za bodočnost. Potreba te zamene je le še bolj očitno pokazala, da riba smrdi pri glavi!

Jutri se sestane ministrski svet in bodo imenovani državni podtajniki. Kar se zatrjuje, je popolnoma gotova stvar, da bo Mussolini žrtvoval tudi sedanjega državnega podtajnika v ministrskem predsedništvu, Acerba, svojo desno roko. Kakor znano, sta si bila Acerbo, desna roka Mussolinijeva, in Finzi, državni podtajnik v ministrstvu notranjih stvari, Mussolinijeva leva roka, že od prvega začetka največja nasprotnika. Mussolini je žrtvoval Finzija takoj po izbruhu krize in največ po Acerbovem prizadovanju. Kakor se zatrjuje, so tu delovalo več framsonske spletke kot pa osumljene korupcije. Toda sedaj pojde tudi Acerbo, vkljub vsej opori, ki jo ima v veliki loži. In zakaj? Pač iz istih razlogov, kakor ministra Carnazzza in Corbino. Senca korupcije! Značilno je, da se kot kandidat za Acerbovega namestnika ni imenuje kak pristem fašist, temveč počasni nacionalisti Paolucci, ki je, kakor sedanji novi minister za notranje stvari, Federzoni, izšel iz prvotno fašizmu nenaklonjenih ali celo naravnost nasprotnih, čisto nacionalističnih krogov, ko je fašizem še tvoril le breznačelno udruženje brezposelnih in zaposlenosti se boječih bivših vojnikov. Tako se pač kaže vedno bolj jasno, da mora Mussolini, ako hoče imeti okrog sebe čiste ljudi, segati po nežen pristnega fašizma. Ali mora biti Mussoliniju bridačka ta samoobsodba! In danes še ni vseh dni konec!

Preiskava o umoru poslanca Matteottija spravlja na dan vedno nove grehe in nove grešnike. Že danes se namiguje čisto neprikrito, da prej ali slej pogradi sodna oblast tega ali onega »odličnega«

Dr. Ninčić se sestane s francoskim min. predsednikom.

Sestanek se vrši po konferenci Male antante v Parizu — Oficijski poset naše kraljevske dvojice v Pragi in v Parizu.

— Beograd, 4. julija. (Izv.) Dočim je opažati v notranji politiki nekak mir, vlada v zunanjem ministrstvu zadnje dneve živalno delovanje in zanimalje za vse aktualne mednarodne probleme. Poleg konference Male antante v Pragi je sedaj postal tudi aktualno vprašanje potovanja zunanjega ministra v Pariz. Za to potovanje vlada v političnih krogih največje zanimalje. Poslaniki tujih držav se dnevno informirajo pri zunanjem ministru o stališču naše države v vseh vprašanjih. Sigurno je potrjeno tudi o najmerednejšega vira, da odpotuje zunanjemu ministru dr. Ninčić takoj po končani praski konferenci v Pariz. Jugoslovensko zastopstvo — osebno zunanjemu ministru — bo skušalo stopiti v iskrenejšče zvezne z novo francosko vlado v svrhu, da se še nadalje ohranijo doseđani intimni in prijateljski odnos s Francijo in našo kraljevinou. Zunanji minister se sestane v Parizu s predsednikom francoske vlade Herri-

tom ter bo z njim razpravljal o vseh, obo državi interesujočih zadevah. Na tem sestanku se imajo izmenjati misli o bodočnosti odnosov in prijateljstvu med obema državama, razmotrivo se bo vprašanje reparacij, glede katerega je naša vlada vedno sledila reparacijski politiki Francije. Reparacijski politika napram Nemčiji je zadnji čas nekoliko modificirana in naša vlada stremlja za tem, da primerno usmeri svojo reparacijsko politiko v smislu sestankov, ki jih je imel Herriot z Macdonaldom in Thesigerom.

Nekateri krogi dalje naglašajo, da se bo na tem sestanku razpravljalo tudi o oficijskem posetu naše kraljevske dvojice francoskemu predsedniku republike. Za kdaj bo določen to poset, še ni znano. Mogoče sledi pred oficijskim posetom v Pragi ali pozneje. O oficijskem posetu kralja Aleksandra v Pragi se bo zunanjemu ministru sporazumel s češkoslovaško vlado povodom konference Male antante v Pragi.

Obmejni incident pri Sorici.

Incident v italijanski luči.

— Trst, 4. julija. (Izv.) Današnji »Piccolo« pričuje poročilo iz Gorice, datirano 3. t. m. o obmejnem incidentu, ki se je odigrал na meji pri Sorici. Poročilo je zelo tendencijozno in skriva z dvomljivimi argumenti podprtih trditev, da so incident začrnil jugoslovenski organi fin. kontrole, vsled česar so bili italijanski obm. stražniki prisiljeni rabiti orožje in streli na nje. Poročilo navaja nekatere stranske, namenoma priskrbelne okolnosti tako, da je italijanska komisija na licu mesta naša pakete jugoslovenske municije in da se je v eni puški našla še izstreljena patrona. Ta argument je zelo labilen, ker je povsem opravčen in utemeljen protiargument, da so Italijani po končnem spopadu, ko sta ležala ob jugoslovenski finančni krv, pobrali puške ter namenoma izstrelili iz njih, da bi tako dobili v roke veden dokaz za dozvoljeno jugoslovensko izzivanje.

Tudi v Trstu je novi obmejni incident izrazil veliko vznemirjanje in razburjenje.

poslanca fašistovske stranke, kar bo brez dvoma povzročilo nove škandale, nove krize, nove amputacije. Ali se bo tako vseh udov obsekana glava še močno držati pokoncu?

Politični kirurgi pravijo, da ne!

Zvečer so prišla prva objektivna poročila, kratko navajajoča, da sta bila na meji pri Podbrdu ustreljena dva jugoslovenska organi fin. kontrole in da je bil neki civilist težko ranjen. Današnji tržaški listi priznajo zelo območno poročilo, ki pa ne ugotovlja pravega dejanskega stanu. Gori omenjeni listi pišejo o spopadu takole:

— Gorica, 3. julija. Snoči se je dogodil pri Podbrdu težak prestopek kršenja meje prigori Lajnar od strani dveh jugoslovenskih finančnih stražnikov, ki ju je spremjal neki civilist. Ta dogodek je imel žalostne posledice.

Bilo je včeraj okoli 13.00, ko so trije fin. stražniki brigade Baccio, ki vrši službo jugoslovenski meji v bližini planine Lajnar, prišli 50 m do demarkacijske črte, ko so na našem ozemlju opazili, da tam nastopata na zelo sumljiv način dva jugoslovenska fin. stražnika v spremstvu nekega civilista, da vsi gledajo proti nosnemu kramu ter si delajo znake. Naši stražniki, ki so opazili jugoslovenska vojska v civilistu, so dali znak, da se ustavijo. Jugoslovenska stražnika, mestu da bi se ustavila, sta naperila puške proti našim stražnikom, vendar nista nobenega zadebla. Naši stražniki so nato odgovorili s strelijanjem in so zadebi oboju stražnika, ki sta padla na tla, dočim je oni

Borzna poročila.

ZAGREBŠKA BORZA.

Dne 4. julija. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 14.825—14.935, Pariz 425—430, Newyork 83.25—84.25, London 362—365, Milan 356.70—359.70, Dunaj 0.1178—0.1193. V alute: dolar 82.50—83.50, češka koruna 243—246.

Efekti: 7% invest. pos. 1921 66.50—

67.50, 23.5% drž. renta za ratno Steti 1.27—1.30, Ljubljanska kreditna 215, Centralna banka 34—35, Hrv. eskomptna banka 126.50—127.50, Kreditna banka, Zgb. 123—126, Hipotekarna banka 65—66, Jugobanka 114.5—116, Praštedenska 920—925, Slavenska banka 110—115, Eksploatacija 122.50, Drava d. d., Ostjak 290, Šečerana, Ostjak 1060—1065, Istria d. d. 62—64, Nitrag 83—90, Slavonija 101—103, Strojne tov. 150, Trboveljska 560—580, Vevče 140.

INOZEMSKIE BORZE.

Curih, 4. julija. Današnja borza: Beograd 6.65 bl., Newyork 561.50 bl., London 24.30 den., Pariz 28.55 den., Milan 24.05 bl., Berlin 1.34 sr. tečaj, Amsterdam 21.15 bl., Dunaj 0.00791 sr. tečaj, Praga 16.50 bl.

Trst, 4. julija. Predborza: Beograd 27.90—28, London 101.10—101.15, Praga 56.30—58.80. Ostalih zaključkov nismo prejeli.

Dunaj, 3. julija. Devize: Beograd 842—846, London 307.500—308.500, Milan 304—3066, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3667—3683, Praga 2089—2099, Curih 12.635—12.685. — Valute: dinar 839—845, lira 3065—3085, dolar 70.460—70.860, češka koruna 2077—2093.

DR. IVAN ROBIDA:

Rože ob potu.

II. prizor.

Lucija in Mati.

(Mati in hči se objameta in jočeta.)

Mati: Ti revica!

Lucija: Ne jaz! A ti!
(jo pogleda od nog do glave)
Kako si se mi posušila,
kar oče je umrl! O vem,
(ocitajoča se) da tudi njemu zakrivila
sem smrt.

Mati: (plaho, se bori sama seboj)

Poglej, ... preljuba hči...
In zdaj od mene tudi ti
odhajaš! ... Sama naj ostanem,
ter ob njegovem naj preranem...
in twojem svežem grobu še
preživljjam težke svoje dne
odslej naprej...

Lucija: (bolesto — neglo) O mati! Ne!

Mati: (se ojuneči) O pač! ... In vendar ni še vse
zgubljeno. Še mogoča je
resitev ... hčerka ču... kakol

20 Lucija: (bridko) Rešitev? meni? — Ah življenje
ne more biti oproščenje
za mene, — to je smrt samo.

Mati: (proseče) O ne govori mi tako.
Poslušaj! ... (odmor) ... Ko sinoči
(obotavlja) od tod... domov

Danes (3. t. m.) zjutraj je odšel poljnik brigade Barbatti s fin. stražo na traj spopada in ugotovil, da so jugoslovenski stražniki odnesli njihova tovariša, pustivi na mestu jugoslovensko Šajkačo in pa torbico, polno municije. Nekaj korakov dolje, se vedno na italijanskem ozeniju, so naši magacni municije in pa kravo blizu z luknjo, ki je kazala, da je bil neki jugoslovenski stražnik ustreljen v hrbot.

Podprefekt v Gorici Nicolatti, komisar Diaz in korabinski kapetan Masobi so odšli takoj po obvestilu o dogodku na lice mesta ter uvedli preiskavo. Najprej sta čakala na jugoslovensko komisijo, in ker nista mogla dobiti stikov z jugoslovenskimi fin. stražniki, sta končno sama ugotovila, kako se je dogodek izvršil. Sele pozneje se je po posredovanju delegata železniške uprave v Podbrdu ugotovilo, da je bil en jugoslovenski stražnik mrtav, ker je bil zaderžen v ebruhu. (Fin. dnevničar Valentin Grebov.)

Gorški podprefekt Niculitti je prispeval na lice mesta ter skušal sestaviti skupino dejanskem stanju. Po poročilih tržaških listov, so baje italijanske oblaste ugotovile, da je jugoslovenski fin. stražni prekorčil mejo in da so Jugosloveni prvi začeli streličati. To je baje napravilo na vse merodajne faktorje globok vtis.

Italijanski napad na našo komisijo.

O napadu italijanske fin. straže na našo komisijo, ki je včeraj hočela na mestu ugotoviti dejanski stan, nam danes telefonično iz Železnikov poročajo tako:

Naša mešana komisija, obstoječe iz kranjskega srežkega poglavarja Znidarsiča, poveljnika odseka majorja Barlēta in preiskovalnega sodnika Ivana Battiste, ojačena z orožniško in fin. stražnico, smo odšli 8. mož, in včeraj popoldne odšli na mejo, da bi se tam sestala z italijansko komisijo v svrhu ugotovitve dejanskem stanu in položaja. Prišla je približno 1000 korakov od kote 1207. Naprej sta korakala dva orožnika kot izvidnik. Ko sta prišla 1000 korakov od kote 1207, sta začela dva strela, ki sta mimo njiju priletela, a slučajno nista zadela. Po teh dveh strelah je sledilo še 20 strelah, nakar je bila komisija primorana se vrnilti v Sorico. Od komisije ni bil nikdo ranjen. Dogodek se je izvršil okoli 15.50. V Sorici vlada veliko razburjenje. Slučaj je tudi bil, da ni bil zaret v glavo komandir orožniške postaje v Podprezno. I. Zupan.

Danes bo skušala komisija priti v stike z italijansko komisijo, kateri načeljuje vtoristični podprefekt Nicolotti.

POGREB NAŠIH ŽRTEV.

Kakor nam javljajo iz Železnikov, sta izvršila sodno obdobje na Sedlu pri Plavnini Lajtar padli fin. stražniki Slovenske Floriana Gerasa in Rusa Valentina Grebovca, rodom iz Moskve, Škofjeloški zdravnik dr. Hubert in zdravnik v Železnikih dr. Strelcova. Obe žrtvi sta bili položeni v mrtvašnicu. Danes se vrši med 16. in 17. svečen pogreb, katerega se udeleži mnogostevno prebivalstvo selške doline. Rus Grebov bo po pravoslavnih pogrebni obredih pokopan na pokopališču v Šentvi. Pravoslavne pogrebne obrede izvrši italijanski proti Dimitrije Janković, ki je danes ob 10. dopoldne prispet v Sorico.

Vznemirjenje v Beogradu.

Javnost odločeno zahteva zadodčenje od Italije.

Beograd, 4. julija. (Izv.) Notranje ministarstvo je bilo o težkem incidentu na planinah pri Sorici, oziroma o zahrbitem italijanskem napadu obveščeno včeraj popoldne po velikem županu v Ljubljani. — Opoldne je bil izdan komunikat, ki je v kratek slog opisal dogodek, ugotovljajoč, da so italijanski stražniki napadli naše organe fin. kontrole in dva ubili s streli iz pušk in enega civilista ranili. Poročilo pravi, da se je na srečo tam v bližini nahajala mešana jugoslovensko-italijanska komisija, ki je že preiskovala prošle incidente. Po tem poročilo so italijanske oblasti že aretrale napadale. (2)

Pozneje so prispele točnejše pravne vesti, ki so kratko opisale, kako se je odigral za naše stražnike tako, tragičen dogodek. Popoldne je nastalo v Beogradu povod veliko razburjenje in ogroženje. Politična javnost zahteva, da mora naša vlada doseči primereno zadodčenje od strani italijanskih oblasti in še enkrat z najgluboščim obzrajanjem konstatira dejstvo, da zadene v marsikaterem oziru Italijo velika krivda na teh obmejnih incidentih, ker se do danes vsed zavlačevalne politike italijanske vlade ni definitivno rešeno razmejeno vprašanje Slovenije na korist obmejnemu prebivalstvu.

Merodajni faktorji v zun. ministarstvu nasproti podčrtavajo mnenje, da tak dogodek niso prijetni in ugodni in da lahko imajo dalekosežne posledice, če bi se še vedno ponavljali in nadaljevali. Vlada apeira na obmejni prebivalstvo, da je mirno in rezervirano, ker obmejni incident lahko povzroči veliko škodo v obrambi naših državnih interesov. Naša vlada bo dogovorno z italijansko vlado storila vse, da se odstranijo taki neljubi dogodki in da se povzročiti strogo kaznile. Pa tudi na tem mestu prevladuje mnenje, da bodača definitivna razmejitev in postavitev mirnih, razmerne poznavajočih obmejnih čet posbeno s strani naše sosede, napravila konec vsem tem nepriljnim, a tragičnim dogodekom.

Danasišči jutranji in dopoldanski listi zelo odločno pišejo v obrambo naših obmejnih interesov. »Politika« in »Vreme« pričutjujeta obširna poročila in pozivata našo vlado, da zahteva največje zadodčenje od italijanske vlade, naglašajoč obenem, da je za skrbiši, da se dočasi definitivna

državna meja napram naši sosedji Italiji. »Politika« pričutjuje oster članek, naperen proti Italiji, v katerem veli, da moremo brez vsakega pretiravanja reči, da so naši zaveznički in prijatelji, Italijani, mnogo krvavi teh dogodkov, ker se do danes nismo točno določeni državnih mej, vsled česar — ti incidenti. Naša vlada je bila doslej zelo popustljiva, toda italijanska vlada je vedno zavlačevala in odlagala definitivno razmejitev med nami in kraljestvo Italijo. Kakor hitro bodo meje urejene, odpadejo vsi taki nepriljni incidenti.

Fantazije tržaških listov o demonstracijah v Ljubljani.

Trst, 4. julija. (Izv.) Današnji »Piccolo della sera« pričutjuje točen prevod poročila o obmejnem dogodku pri Sorici, kakor ga je včeraj pričutil »Slovenski Narod«. Koncem poročila pa pristavlja: »Piccolo« postojni poročevalec bujno in fantastično poročilo, ki izvira gotovo iz onih Ljubljani sovražnih italijanskih krogov, ki povod skušajo diskvalificirati Ljubljano. Postojni poročevalec veli med drugim: »Danes zjutraj so se po Postojni razširile vesti, da je več demonstrantov pretepel italijanskega konzulaturnega agenta g. Comelli. Poročevalec iz previdnosti pristavlja: »Ne morem garantirati za avtentičnost te vesti.« Nekateri snočni tržaški listi so že kratko pričutili, da se vrše v Ljubljani proti večeru velike demonstracije proti Italiji in pred italijansko delegacijo.

Reparacijsko vprašanje se bliža rešitvi.

Sestanek zavezniških ministrskih predsednikov. — Nemčija sprejema Dawesov načrt.

Pariz, 4. julija (Izv.) »Havas« objavlja, da išče zastopstvo Italije v Ženevi primerna stanovanja za ministrskega predsednika Mussolinija, iz česar sklepajo, da se namerava Mussolini udeležiti zborna društva narodov v septembru, kakov se udeleži 1000 okoli 15.50. V Sorici vlada veliko razburjenje. Slučaj je tudi bil, da ni bil zaret v glavo komandir orožniške postaje v Podprezno. I. Zupan.

Danes bo skušala komisija priti v stike z italijansko komisijo, kateri načeljuje vtoristični podprefekt Nicolotti.

POGREB NAŠIH ŽRTEV.

Kakor nam javljajo iz Železnikov, sta izvršila sodno obdobje na Sedlu pri Plavnini Lajtar padli fin. stražniki Slovenske Floriana Gerasa in Rusa Valentina Grebovca, rodom iz Moskve, Škofjeloški zdravnik dr. Hubert in zdravnik v Železnikih dr. Strelcova. Obe žrtvi sta bili položeni v mrtvašnicu. Danes se vrši med 16. in 17. svečen pogreb, katerega se udeleži mnogostevno prebivalstvo selške doline. Rus Grebov bo po pravoslavnih pogrebni obredih pokopan na pokopališču v Šentvi. Pravoslavne pogrebne obrede izvrši italijanski proti Dimitrije Janković, ki je danes ob 10. dopoldne prispet v Sorico.

Vznemirjenje v Beogradu.

Javnost odločeno zahteva zadodčenje od Italije.

Beograd, 4. julija. (Izv.) Notranje ministarstvo je bilo o težkem incidentu na planinah pri Sorici, oziroma o zahrbitem italijanskem napadu obveščeno včeraj popoldne po velikem županu v Ljubljani. — Opoldne je bil izdan komunikat, ki je v kratek slog opisal dogodek, ugotovljajoč, da so italijanski stražniki napadli naše organe fin. kontrole in dva ubili s streli iz pušk in enega civilista ranili. Poročilo pravi, da se je na srečo tam v bližini nahajala mešana jugoslovensko-italijanska komisija, ki je že preiskovala prošle incidente. Po tem poročilo so italijanske oblasti že aretrale napadale. (2)

Pozneje so prispele točnejše pravne vesti, ki so kratko opisale, kako se je odigral za naše stražnike tako, tragičen dogodek. Popoldne je nastalo v Beogradu povod veliko razburjenje in ogroženje. Politična javnost zahteva, da mora naša vlada doseči primereno zadodčenje od strani italijanskih oblasti in še enkrat z najgluboščim obzrajanjem konstatira dejstvo, da zadene v marsikaterem oziru Italijo velika krivda na teh obmejnih incidentih, ker se do danes vsed zavlačevalne politike italijanske vlade ni definitivno rešeno razmejeno vprašanje Slovenije na korist obmejnemu prebivalstvu.

Merodajni faktorji v zun. ministarstvu nasproti podčrtavajo mnenje, da tak dogodek niso prijetni in ugodni in da lahko imajo dalekosežne posledice, če bi se še vedno ponavljali in nadaljevali. Vlada apeira na obmejni prebivalstvo, da je mirno in rezervirano, ker obmejni incident lahko povzroči veliko škodo v obrambi naših državnih interesov. Naša vlada bo dogovorno z italijansko vlado storila vse, da se odstranijo taki neljubi dogodki in da se povzroči strogo kaznile. Pa tudi na tem mestu prevladuje mnenje, da bodača definitivna razmejitev in postavitev mirnih, razmerne poznavajočih obmejnih čet posbeno s strani naše sosede, napravila konec vsem tem nepriljnim, a tragičnim dogodekom.

Sohm, 4. julija. (Izv.) Iz Aten javljajo, da je z ozirom na priprave za slovenski sprejem angleškega brodovja, ki pride prihodnje dni v Piraj zaprosilo, da odpušča mornarice nemavado veliko število mornariških oficirjev. Okoli 106 visokih mornariških oficirjev je odstopilo. Z odstopivšimi, simpatizirajo tudi mornariški oficirji, ki se nahajajo na gradih ladij na Angleškem in na Malti. Med drugimi so zapatili svojo službo visoki oficirji mornariške generalnega staba, na križarki »Avrora« so odšli iz službe vsi oficirji. Na ladji »Kilkis« sta ostala samo poveljnik in 1 kapetan. Ministrski svet je bil sročni sklican na nojnjo sejo. Značilno je, da se nahaja med voditelji tega gibanja tudi sin začasnega predsednika republike admiral Konstantinos. Ministrski predsednik je glede teh dogodkov izjavil, da je vlada prejela ovadbo in poročilo, da se vrše med mornariškimi oficirji in opozicijo pogajanja za vzpostavitev prejšnjega režima in odstranitev republike. Posebno vojaško sodišče bo sodilo vse inicijatorje tega gibanja. Gibanje mornariških oficirjev je tudi med voljko našo našlo simpatičen odmev. Včeraj je zbornica razpravljala o tem pojavitvi. Vlada je zahtevala pri tej prilikai zaupnico. Zanimo je, da je za zaupnico glasovalo samo 156 poslancev. Več oficirjev je bilo že aretriranih.

Protirevolucionarno gibanje na Grškem.

Sohm, 4. julija. (Izv.) Iz Aten javljajo, da je z ozirom na priprave za slovenski sprejem angleškega brodovja, ki pride prihodnje dni v Piraj zaprosilo, da odpušča mornarice nemavado veliko število mornariških oficirjev. Okoli 106 visokih mornariških oficirjev je odstopilo. Z odstopivšimi, simpatizirajo tudi mornariški oficirji, ki se nahajajo na gradih ladij na Angleškem in na Malti. Med drugimi so zapatili svojo službo visoki oficirji mornariške generalnega staba, na križarki »Avrora« so odšli iz službe vsi oficirji. Na ladji »Kilkis« sta ostala samo poveljnik in 1 kapetan. Ministrski svet je bil sročni sklican na nojnjo sejo. Značilno je, da se nahaja med voditelji tega gibanja tudi sin začasnega predsednika republike admiral Konstantinos. Ministrski predsednik je glede teh dogodkov izjavil, da je vlada prejela ovadbo in poročilo, da se vrše med mornariškimi oficirji in opozicijo pogajanja za vzpostavitev prejšnjega režima in odstranitev republike. Posebno vojaško sodišče bo sodilo vse inicijatorje tega gibanja. Gibanje mornariških oficirjev je tudi med voljko našo našlo simpatičen odmev. Včeraj je zbornica razpravljala o tem pojavitvi. Vlada je zahtevala pri tej prilikai zaupnico. Zanimo je, da je za zaupnico glasovalo samo 156 poslancev. Več oficirjev je bilo že aretriranih.

VELIKANSKI VIHAR V JUŽNI FRANCIIJL

Pariz, 4. julija. (Izv.) Po poročilih iz Marseilla je vihar na morju povzročil postanek velikanskega vodnega stebra, ki se je vil v okolici Pont a Maureya ne dač od San Jean Maurienne. Viharni vodni stebri je popolnoma zasul na delu Železniške proge Pariz-Turin, kakor tudi državno cesto proti Italiji. V Pont a Maurey je porušil Železniško postajo. Človeški žrtvi niso bili. Materialna škoda je ogromna. Vodni stebri le s seboj nosil mnogo blata.

POLITIČNI POLOŽAJ V ITALIJL

Rim, 4. julija. (Izv.) Snoči je bil sestanek voditeljev parlamentarne opozicije na Montecitoriju. Soglasno sprejet resolučija vsebuje sklep, da opozicija še nadaljuje vztrajajoči sklep z dne 27. junija t. l. in nadaljuje abstinenčno politiko.

Rim, 4. julija. (Izv.) Zbornični predsednik Rocco se je včeraj razgovarjal z min. predsednikom Mussolinijem o parlamentarni situaciji Dogovorjenje je bilo, da se zbornica sestane še začetkom meseca novembra. Rocco je nato odpotoval na posločnice v Benetke.

ROMUNIJA GROZI BOLGARSKI

Bukarešta, 4. julija (Izv.) Radikalno vsebine zgodovine v Dobrudži zahteva romunska vlada pod največim pritiskom zadodčenje in celo grozje, da prekine diplomatske zvezne z Bolgarsko.

STAVKA ZIDARJEV V ANGLIJL

London, 4. julija. (Izv.) Zastopstvo strokovnih organizacij so na včerajšnjem sestanku sklenila splošno mezdno stavko. Zidarji prično jutri 5. t. m. stavkat, če podjetniki ne ugodijo njih mezdni zahtevam.

Politične vesti.

Lažnjev trditve. Današnji »Slovenec« pričutjuje uvodnik o nacionalizmu, v katerem mrgoli netočnih trditv in splošnih opazkov o sodobnem nacionizmu ter o vsevselični vlogi krščanstva v mednarodni praktični politiki. Za primer takih lažnjivih trditv in opazkov navajamo sledeči stavek, ki se »Slovenčevem« uvođajo: »Slovenec« uvodnikarju zdržuje, da je včeraj pričutil s tem, da je obmejni incident v Dobrudži zahteva romunska vlada pod največim pritiskom zadodčenje in celo grozje, da prekine diplomatske zvezne z Bolgarsko.

Spomine iz leta 1920 objavljajo dr. Ante Trumbić v zagrebškem »Hrvatu«. V teh spominih opisuje tedanje priprave za veliko mednarodno konferenco, ki naj bi bila skupno z Rusijo razpravljalna vsega tedna evropska vprašanja. Dr. Trumbić se je tisti čas nahajal v Londonu in stopil v stike tudi z voditelji sovjetske delegacije v Londonu. S sovjetskimi delegatimi se je razgovarjal z vedenjem tedanjega angleškega premiéra Lloyd George o možnosti velike mednarodne konference, na kateri je Giunta zapleten v Matteottijev umor. Ali onorevole Giunta je včeraj vladko sladko ljubezen na strani svoje neveste, lepo tisto, da je živel oddaljen od političnega dvora v zadnjih dneh in 3. t. m. se je poročil v Rimu z marko Zanaide di Roccagiovane. Poroka je izvršil dekan Svetega kongresa kardinal Vanutelli.

Spomine iz leta 1920 objavljajo dr. Ante Trumbić v zagrebškem »Hrvatu«. V teh spominih opisuje tedanje priprave za veliko mednarodno konfer

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. julija 1924.

Zmagajo Jugoslovenske misli.

Juraj Demetrovič je v »Jugoslovenski Njivici« napisal lep članek, ki točno označuje pomen in važnost sarajevskega atentata in Vidovega dne za našo državo in za naš rod.

Vidovan 1. 1914, tako izvaja, je pomeni zgodovinsko preokretnico za ves svet. Sarajevski atentat, ta usodni dan, je vzbudil še speče sile, povzročil je najstrahovitejši spopad, izvzel je svetovno vojno, ki so se je udeležili vsi kontinenti. Pričela se je svetovna vojna in svetovna revolucija. Sarajevski atentat ni bil gola slučajnost, marveč je bil logična posledica revolucionarnega vrenja med Jugosloveni. Jugoslovenska revolucija je bila takrat že pravzaprav v potem teku in se je pri ti prilikti samo simeje manifestirala. Preokret v Srbiji 1. 1903, ki je bil kronan s stopanjem na prestol dinastije Karagiorgjević, je prvi datum revolucionarne naše anabaze. Sporedno s to spremembijo v Srbiji se je pričelo tudi revolucioniranje duhov na Hrvatskem povodom protimadžarskega in protimadžarskega pokreta 1. 1903, ki je v svojih posledicah povzročil ustavitev hrvatsko-srbske koalicije in njeno zmago. To je bil začetek vojne za osvobajenje in ujednjenje našega naroda v vseh pokrajinal. In potem so sledile balkanske vojne z občudovanjavrednimi podvigami naše rase, odgovorne v ojeklenjene v svobodi, dočim je zasluženi del naroda vztrajal v odporu proti tuju na vseh črtah, poln vere in nade v lepošo bočnost. Ako tudi še ni bil teren pravljien tako, da bi bila naša nacija polnoma spremna za veliko svoje zgodovinsko delo, je vendar na Vidovdan prisko do eksplozije, ker je nabranja revolucionarna energija zahtevala, da se ji da duška. In tako je jugoslovenska revolucija v svoji nadaljnji fazi zapnila ves svet.

Eno vzbuja pri tem pokretu jugoslovenske rase posebno pozornost. To je paralelizem akcije, ki ga je narekovalo edinstvo duha vse naše nacije. V fazi končne in odločne borbe za zmagajo nacionalnega idealja se je paralelizem pretvoril v edinstvo akcije: jugoslovenski dobrovoljci izpopolnjujejo vrste horcev za en cilj, za eno domovino, za eno nerazdvojeno življensko skupnost. In tako so se našli do takrat razkosane sile skupno v borbi in se združile v eno celoto, reprezentirane po najboljših sinovih jugoslovenskega naroda. 1. december 1918., ko je bilo proglašeno politično edinstvo našega naroda, in Vidovan 1921., ko je bilo z ustavo sankcionirano edinstvo ene in nedeljive jugoslovenske države, sta ustanovila resno čimbenico izvršenega dela.

Neizporna logika zgodovine je hotela tako, da pripromore k polni zmagi jugoslovenske revolucije takoreč vse svet in da se v zvezki z neno zmago razpletlo vsi dotačatni brezhevinski akutni problemi narodov in držav...

* * *

O nacionalizmu modrije današnjih »Slovenec«, ki se zadnje dni sploh zelo napenja, da bi dokazal razliko med »liberalnim« in »kerikalnim« nacionalizmom. Po našem mnenju je nacionalizem samou ena vrsta, in sicer tisti nacionalizem, ki kot globoka zavest jezikovne, kulturne in eksistencno-interesne skupnosti gotovega dela človeške družbe ne pozna nobene razlike med verskim in političnim prepričanjem ali stanovsko pripadnostjo. Pravi nacionalizem druži vse stanove, pripadnike vseh političnih strank in verskih družb. On ne more biti ne »kerikal«, ne »liberalen«, ker v tem slučaju ni več nacionalizem. To, kar servirajo svojim backom kerikalni listi kot čisti nacionalizem, je le slab surrogat internacionačizma. Vredno pa je, da si ogledamo nekatere »Slovence« trditve, ki so res imenitne. Tako pravi »Slovenec« uvodničar, da je naš liberalni nacionalizem osnovan zgolj na interesih, korišči in premiči. Iste lastnosti, v kolikor je sploh mogoče govoriti o »kerikalnem« nacionalizmu, poznaš že v veliko večji meri tudi kerikalci. »Slovenec« je očvidno zamenjal politično stranko z apolitično skupino ljudi, ki se prištevajo k nacionalistom. Naravnost sijajna je »Slovenec« ugotovitev, da zmaga med skupinami, v katere razpade narod, če se postavi v službo sebičnih nagonskih interesov, one, ki zasedajo najbolj sebične, najbolj amoralne, najbolj brezobzirne interese. To je zdaj smo končno na tem, da »Slovenec« sam odkrito priznava, da SLS zasede najbolj sebične, najbolj amoralne, najbolj brezobzirne interese. Ni namreč mogoče neugovarjati, da stari slovenski narod po naslugi kerikalne demagoge politike v službi sebičnih nagonskih interesov, in ker je pri zadnjih volitvah zmaga SLS, smo torej upravičeni pridržiti »Slovenec« izjavi, da zasede kerikalnem najbolj sebične, najbolj amoralne, najbolj brezobzirne interese. Podzavodno je »Slovenec« vendar enkrat priznal, da je dal dnuško

je pravi člankar, da je materialistični nazor o narodu ali lažinacionalizem svojstven vsem zapadnim narodom brez razlike, ki so odpadli od krščanskega kulturnega ideala. S to trditvijo se je »Slovenec« zmotil v dveh ozirih. Krščanski kulturni ideal, od katerega so najbolj odpadli naši kerikalci, nima z nacionalizmom nič opraviti. Ta ideal ima kvečjemu internacionalno, občeločevečansko obilježje. O ruskih boljševikih, ki so se teoretično najbolj približali krščanskemu kulturnemu idealu, vendar ni mogoče trditi, da so nacionalisti. Drugo pa je pobijanje samega sebe, če kerikalizem v eni sapi jemlje v zakup jugoslovenski nacionalizem na krščanskih tleh, obenem pa govoriti o krščanskem kulturnem idealu kot bistvu nacionalnega prepršanja. Krščanski kulturni ideal je vsaj na jeziku svojstven tudi italijanskim, nemškim, francoskim, avstrijskim in dr. kerikalnim političnim strujam, ki dosledno pobiajajo svoje politične nasprotnike, torej sinove istega naroda, dočim simpatizirajo in podpirajo svoje somišljence v inozemstvu, torej tujerodne elemente. Tak »nacionalizem« si lahko vtakne naši kerikalci za klobuk. V drugem delu članka govorji »Slovenec« o pravem nacionalizmu, ki smo ga že označili kot surrogat internacionalizma. Omenimo samo, da imajo kerikalci najmanj pravice govoriti o dobrih, plemenitih, moralnih lastnostih naroda v službi vsega človeštva. Kerikalni »nacionalizem« je povsod na svetu v službi stroga versko in politično nestrpne klike rimovcev, ki brezobzirno zatira vsakega, kdor se ji ne proda. O kaki plementosti in morali med temi našemljenimi »nacionalistickimi« more biti govorova.

Jugoslovenska priloga »Figaro«, Pariški dnevnik »Figaro« je zadnjič prinesel svojo drugo ilustrovano prilogo, posvečeno naši kraljevini. Prva dva članka sta posvečena slavnemu spominu zavezniških armad. Enega je spisal francoski maršal Franchet d' Esperey, ki je obenem vojvoda naše armade, drugega pa general P. Bojovič. Dr. Miroslav Spalajkovič, poslanik naše države v Parizu, piše o političnih in zgodovinskih vzrokih francosko srbske vzajemnosti. Razen tega so v tej prilogi še članki o našem izvozu, o politični uredbi kraljevine, o agrarni reformi in o Dubrovniku.

Ne hodiš na pariško olimpijado ne da bi se preskrbeli s Francosko-slovensko-nemško konverzacijsko knjigo, ki jo je spisal prot. dr. P. V. Brežnik in je ravnikar iz Šola v založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Brez nje ne boste izhajali niti na železnicu in v hotel, niti na cesti ali v gostilni. Cena v platno vezani knjigi Din 35.-

Napreden župan v Laškem. Pri volitvih župana, ki se je vršila v Laškem v sredo popoldne, je bil z 11 glasovi izvoljen dosedanji župan, odvetnik dr. Fran Roš, odlični napredni vojnik. Vsi občinski svetovalci so demokrati. — Odgovor. Uredništvo »Narodnega dnevnika« nas pizova, da jasno povemo, koga mislimo z notico: »Kdo hoče soditi. Ker tudi mi vemo, da uredništva nihče ne more prisiliti, naj izda avtorje nepodpisanega članka, zato odgovarjam, da kdor se čuti zadetega, že sam ve, koga mislimo. Nam zadostuje prepršanje, da je res tako, kakor smo pribili. Sploh pa je bime v tem slučaju postranska stvar.

Iz državne službe. Imenovani so: Pri agrarni direkciji v Ljubljani za tajnika II. kategorije Ivan Verbič, tajnik Iste kategorije pri agrarnem uradu v Vel. Bečkereku; pri okrožnem agrarnem uradu v Ljubljani za višjega revisora III. kategorije Ivan Tavčar, višji revisor agrarnega urada v Vukovaru; za tajnika ministrstva za socialno politiko Fran Lavtičar, uradnik oddelka za socialno politiko v Ljubljani. Vpokojena sta: ravnatelj agrarne direkcije v Ljubljani dr. Anton Fajfajlik in vladni svetnik pri oddelku za socialno politiko v Ljubljani dr. Josip Dernastija.

Inženirski izpit je napravljen na brnški tehnični dne 28. junija za inženirja elektrotehnične stroke g. Ljudevit Fettie Frankheim.

Abiturienti I. državne gimnazije v Ljubljani, letnik 1904, se sestanemo v torek, dne 8. julija ti. zvečer ob 20. na vrtu hotela Union, ev. pri slabem vremenu v Ročicah, da se porazgovorimo o preslavi 20-letnice mature.

Kerikalna izzivanja v Domžalah. Z ozirom na našo notico pod tem naslovom pa je župnik Bernik v Domžalah kot predsednik tamkajšnjega katoliškega izobraževalnega in podpornega društva, da je društvo dne 28. junija razobesilo na Društvenem domu črno zastavo zato, ker je umrla članica Marija Cerar, žena posestnika in gostilničarja Matja Cerarja. Pravi, da črna zastava ni bila »kerikalno izzivanje«, marveč samo »objavljen znak pljetete«. Belodimo to župnikovo izjavlo, priporinjam pa, da bi bil župnik Bernik pač lahko vedel, da ne kaže ob obletini sarajevskega atentata na društvenem domu razobesili črno zastavo, ker pač vsekakde lahko uvidi, da se bo razobesilje črno zastavo na društvenem poslopju na ta dan lahko napacno točilčilo. Te uvidovnosti župnik Bernik ni imel, zato tudi ne more upravljeno zavrnati sume, da mu je bila smrt društvenice samo dobrodojno novoz.

svojim pravim čustvom, ne da bi se moral bat kakih zlih posledic.

Incident z dr. Lemežem. Včeraj okoli 12.30 je dr. Lemež korakal po Šelenburgovi ulici. Tu sta ga spoznali dva mladenčka, ki ne soglašata s politično teorijama slovenskega komunističnega voditelja. Dejansko sta obracunala z njim in dr. Lemež je začel bežati po Prešernovi ulici, Marijinskem trgu v Stritarjevo ulico, potoma proset in klical: »Na pomoč! Rešite me! Ubiti me hočejo!« Dr. Lemež je bil končno rešen preganjalcem, ker ga je stražnik vzel v začet. Na policiji je dr. Lemež opisal ves dogodek in je bil z njim sestavljen protokol. Dr. Lemež, ki je začasno opustil svojo praks kot odvetniški kandidat, je zadnjič čas vstopil v pisarno odvetnika dr. Jure Adlešiča.

— Zupanska volitve na Viču. Pri občinskih volitvah na Viču je dobila Napredna gospodarska stranka (JDS in SKS) 9, Dežavna stranka 12 in kerikalci 12 odbornikov. Takoj po končanih volitvah so se začela pogajanja za eventualni kompromis, ker ni dobila nobena stranka večine. Vsa pogajanja so bila brezuspešna in v sredu 2. julija je bila sklicana sejz v dnevnem redom: volitev župana in svetovalev. Pri volitvah je dobila kerikalni kandidat Ivan Gale 11 glasov, ostale glasovnice so bile prazne. Drugič je dobil isti kandidat zopet 11 glasov, 10 glasovnic je bilo praznih, 12 glasov pa so oddali socijalisti posamezniki svojim odbornikom. Potrebna je bila 67,5 % cene, kakor mi preko Ljubljane in Maribora svoje tovorno blago za 30 % cene, kakor mi sami na isti svetovni progi. Istotno ugodnost izvajajo v Avstriji in Čehoslovački, za tovor blaga po isti progi proti Trstu. K temu se nista odgovorila, nekaj pa je dovoljno.

— Državna podpora Ljubljanskemu župniku. Na predlog umetniškega oddelka v ministru prosvede je posvetni minister Svetozar Pribičević ceneč zasluge in domobruno kulturno delovanje društva, naklonoval Ljubljanskemu župniku državno podporo v znesku 6000 Din.

— Jadranka Straža ima izredni občinski zbor v petek 11. t. m. ob 8. uri zvečer v srebrni dvorani hotela Union z dnevnim redom. Izpremembra pravil in volitev odbora. Vabijo se vse člani.

— Mestna zastavljalnica ima tomesčno dražbo novembra 1923 zastavljenih predmetov 10. t. m. ob 3. uri po pooldne.

— Smrtna kosa. V Konjicah je dne 2. tm. umrl g. Ivan Nosan, sodni svetnik v pok. Dosegel je starost 78 let. Pokojnik je bil naroden in napreden mož. Služboval je skoraj izključno na Kranjskem in bil dolga leta sedanji predstojnik v Vipavi, kjer so ga visoko čestili. Zapušča sogrobo Lino roj. Blahna. Pogreb se vrši danes ob 18. v Konjicah. Bodil vremu mož, ki je bil vedno zvest narodini in napredni misli, obrazljeno spomini!

— Iz raznih krajev države. Posestnik Nikolaj Danči v Beški (Srem) se je spri s svojo ženo, nakar je odšel v krmivo in se opil. V pisanosti se je nato vrzel pod vlast, ki ga je popolnoma razmesaril. — Na Donavni se je pri Novem Sadu prevrnli čoln, v katerem se je nahajal trgovec Pavel Vrška s svojo materjo. Dočim se je sin resil, je mati utonila. — V Črničah so stopili v stavko svedenki, ker jim plače se niso bile posvečane. — V Svinjarevcih pri Vukovaru sta se brata Josip in Franjo Pfeffer zajubila v devokjo Lizo Fehtero. Ljubomislu Josip je hotel storiti temu konec in je strejal na oba. Samokres pa se ni sprošil. V razburjenosti je Josip misil, da sta oba mrtvi in je skočil v vodnjak. — Vsled ugriza steklega pa je umrla 85 letna Marija Steiner iz Djakovega na Hrvatskem.

— Prijeta komunistična agitatorka. No vodarska policija je aretrala služkinjo Margito Gobrič iz Subotice, ki je obožvana zvezde z inozemskimi komunističnimi organizacijami. Pri preiskavi njene stanovanja so bili najdeni letaki in spisi, ki je zelo obremenjujejo. Odmara je bila sodišča.

— Strela je udarila 28. junija nekako okoli polnoči v poslopje posestnika Franca Kovačiča v Hruševu pri Planini. Celo poslopje, z vsemi priedeli in celim inventarjem, je pogorelo do tal. Kovačičeva rodbina si je komaj rešila golo življenje. Skoda znača na 50.000 Din. zavarovana pa je samo za 600 Din.

— Razne nesodge in ekscesi. Slavka Tomšek, 2-letna hčerkica delavca iz Ravnikov, ki je vrelo juho oparila po celem životu in je zadobila smrtnoverne poškodbe. Poset Pečar in Belič iz Črnuč se sprijeva, da je res tako, da so ga vsled notranjih poškodb morali prepeljati v bolničko. — Delavec Anton Bratček iz Brega pri Ptuju si je poškodoval desno oko. — Vsi pomembnejši so bili prepeljani v bolničko.

— Raznoglavje in ekscesi. Slavka Tomšek, 2-letna hčerkica delavca iz Ravnikov, ki je vrelo juho oparila po celem životu in je zadobila smrtnoverne poškodbe. Poset Pečar in Belič iz Črnuč se sprijeva, da je res tako, da so ga vsled notranjih poškodb morali prepeljati v bolničko. — Delavec Anton Bratček iz Brega pri Ptuju si je poškodoval desno oko. — Vsi pomembnejši so bili prepeljani v bolničko.

— Iz celjski drž. realni gimnaziji se je vršila matura 25. junija. Maturu so napravili z dobrimi uspehih tle g. abiturient: Kocmar Ivan, Kovač Jože, Lukman Branko, Pugmajster Ervin, Salnič Savo, Smole Fran in Volovšek Vladimir. S tem razredom se je končal zadnji humanistični razred na celjski gimnaziji.

— Sokolsko društvo v Celju postavlja celotno članstvo, da se udeleži v nedelji 13. julija v St. Juriju ob južni žel. Sokolsko društvo v Celju se ga zasede s skupno priznanim članom.

IZ MARIBORA.

— Osebna vest. Bivši veliki župan g. dr. Ploj se vrača iz Beograda preko Ljubljane za nekaj dni v Maribor. Približni teden odpotev zopet v Pariz k represijski komisiji, od koder se vrne na dalje bivanje v Maribor.

— Važna gosp. prometna vprašanja.

Te dni se je v Mariboru mudil tudi v gospodarskih krogih znani primorski Slovenec, ki je imel priliko proučiti sedanje mariborske razmere. Predvsem se je čudil, kako malo so Slovenci sploh zanimali za najvažnejšo gospodarsko, to je prometno vprašanje, med katero spada zlasti železniško razvoj.

Izveden je bil včasih gospodarsko razvoj, zato se posredovali različni tarifni pogoji. Oni izvajajo po isti progi kakor mi preko Ljubljane in Maribora svoje tovorno blago za 30 % cene, kakor mi sami na isti svetovni progi.

— Hurleyev kočijaž. — Slavni botanik Hurley je z veliko vnetom zabilčaval svojim študentom, naj se vedno in povsod kolikor mogče jasno izražajo. Kot zgled je navepeljalo skupino znanstvenikov.

Sele se je običajno vršilo zelo zgodaj.

Omenjeno jutro pa sem zaspal. Da bi se sploh mogel udeležiti seje, se brži opravim in stečem na ulico, da dobim kočijaž.

Gospodarstvo.

Gospodarski problem v Rusiji in Ameriki.

Zadnjih smo priobčili vsebinsko zanimive knjige »Ameriški individualizem«, v kateri razlagajo sedanji minister trgovine v Združenih državah Hoover, zakaj Amerika tako odločno odklanja vse nove struje v evropskem socialnem življenju in zakaj tako dosledno brani svoj individualizem, v katerem vidi edino javstvo za mir, red in napredek v državi. Ta knjiga je vzbudila tudi v Evropi veliko zanimalje. Prevedena je že na več jezikov. Ugleden ukrajinski novinar Arnold Margolit je napisal v zvezzi z vsebinou te knjige razpravo »Ljenin in Hoover«, v kateri pravi:

Ljenin in Hoover! Prvi je bil nad pet let na krmilu države, ki ima 150 milijonov prebivalcev. Ogrumen del tege prebivalstva živi obupno beraško življenje, oni del kmetskega ljudstva pa, ki ima komaj kaj jesti, da obrani svojo dušo v telesu, nima niti najpotrebnosti industrijskih izdelkov. Drugi stoji na čelu trgovinskega življenja in gospodarske politike najbogatejše države na svetu.

Kontrast med nazadnjškim ruskim carizmom in demokratično severno-ameriško republiko je bil velik že pred vojno. Toda ta kontrast se je neizmerno povečal, odkar sta kaos in anarhija — posledice vojne in revolucije v bivši Rusiji — izpodkopalat temelje ruskega gospodarskega in kulturnega življenja. Tam v neskončnih stepah in poljanah vzhodne Evrope in Sibirje — primitivne razmere srednjevješkega poljedelstva in čudoviti padec papirnatega denarja. Tu, v Zedinjenih državah — najbolj cvetoča industrij, nad eno tretjino vseh železnic na svetu in nad polovicu svetovnega zlata. V Rusiji pod novo trano, pravi Hoover, je ena stranka v svojih socialnih zaboladah uničila temelje vsake inicijativne za delavnost, ki so človeku prijene. V tem času je še priča jeftine borbe z laktoto, ki jo vodi 150milijonski narod.

Hoover smatra, da niso samo socijalistična načela skodljiva za gospodarsko življenje države, temveč da je še posebno škodljiv takozveni državni kapitalizem, kar pomeni koncentracijo velikih industrijskih podjetij v rokah države. Individualizem, ki je bil dvigajoča sila ameriške civilizacije celo tri stoletja, mora ostati baza nadaljnega razvoja in napredka v Ameriki. Enakopravnost v možnosti, da se posamnili uveljavlja, to je Hooverova osnovna formula. On je prepričan, da je to demokratično načelo v Ameriki povsod uveljavljeno. V dokazu citira med drugim fakt, da si je od 20 oseb, ki tvorijo ameriško vlado, 9 priborilo eksistenco brez materialnega nasledstva, 8 pa je bivših delavcev. Hoover dokazuje veliko korist od sistema, ki sloni na individualizmu in osebnih inicijativah s tem, da opozarja na splošno blagostanje in zelo ugodne gomotne razmere, v katerih žive najti in sredini sloji v Ameriki. Kot zagrizen sovražnik nacionalizacije trgovine in industrije, dopušča Hoover samo regulacijo nadvlade in krivčnosti.

Ljenin je zastopal seveda popolnoma nasprotno stališče. V svojem govoru na IV. kongresu komunistične stranke v Moskvi je kategorično zagovarjal državni kapitalizem, rekoč: »Dasiravno državni kapitalizem ni socialistična forma gospodarstva, je za nas Ruse ta sistem vendar le najboljši od vseh, kar smo jih kdaj poznali. Ljenin je prepozno priznal, da Rusija kot nazadnjška agrarna država še nij zrela za socialistični družbeni red. On in njegovi ožji somišljeniki so vedeli to še pred revolucionjo. Pozabili pa so na to resnico, ko so se borili za politično oblast, in šele, ko so spravili 150 milijonov prebivalstva v naivčno bedo, so se zopet spomnili, da Rusija ni zrela za take eksperimente. Leta 1921,« je dejal Ljenin nekoč, »samo naleteli (komunisti) brez dvoma na nezadovoljstvo ogromne večne kinetskega ljudstva. Isto je priznal tudi glede delavstva v Petrogradu in Moskvi leta 1921, to je tri in pol leta potem, ko so boljševiki že gospodarili s svojimi socialističnimi eksperimenti. Tedaj se je pričela nova doba takozvane nove ekonomske politike (Nepa). Nov boljševski program obsegata po Ljeninovem naziranju svobodo privatne inicijative v malih trgovini in industriji ter državnemu kapitalizmu, to je nacionačizacija velikih industrije in trgovine. Bedna, nesrečna država! Koliko pomanjkanja in bede je obeta ta nova avantura v nacionačizaciji!

Državni kapitalizem predpostavlja v prvi vrsti v državi zadostno število ljudi, ki bi se iskreno in globoko zavedali svojih dolžnosti do države in družbe. Ljudje, ki jim je poverjeno vodstvo nacionačizirane industrije, bi se moralni posvetiti temu delu z večjo vnemo in marljivostjo, kakor sicer svojemu privatnemu poklicu. Ljenin ho moral iz ust

svojih naslednikov kmalu priznati, da nazadnjška agrarna Rusija še daleč ni pripravljena za državni kapitalizem, kar je moral pred smrto priznati njeno nesposobnost za socialistični družbeni red.

Z obnovo normalnega gospodarskega življenja in državi pod boljševiško upravo je potreben individualizem, ki ga zagovarja Hoover, in njegovo načelo enakopravnosti v možnosti, da se vsak posamnili uveljavlja, zakaj to je edini ustvarjajoči sistem bodočih desetletij. Brez tujeva kapitala in popolne svobode gleda privatne inicijative narod, živeči pod sovjetskim režimom, ne bodo mogli zboljšati primitivnih razmer, v katerih žive sedaj. Ruski patriotje, ki dobro razumejo sedanj položaj, se morajo spriznati s faktom, da pada vse teža gospodarske strukture na razvalinah boljševiške Rusije na inozemcu, na kapitaliste in tehniki obeh držav, ki jih imajo. Ruski patriotje morajo priznati nujno potrebo, da jih inozemci zgradi železnic in tovarne, vodovode in električne centrale, kajti koncem koncepta postane vse to last domaćinov. Desetletja so samo minute v življenju narodov. V tem času morajo posvetiti razne narodnosti bivše carske Rusije vse svoje sile samoizobražbi. Obenem z vsako novo tvoritvijo mora zrasti iz tal nekoliko osnovnih in tehničnih šol. Samo v tem slučaju bodoče ruske generacije ne bodo potrebovale inozemcev. Toda vse to danes še pesem jutrišnjega dne.

Kakšna čudovita ironija usode! Na čelu organizacije, ki je rešil lakote milijone ljudi v socialistični sovjetski republike, stoji največji in najodločnejši sovražnik socialistizma — trgovinski minister arhikapitalistične republike, eden najbolj nadarjenih sinov naroda, ki mu je svoboda privatne inicijative prav tako sveta, kakor sama republikanska ustanova. Največje materijalno pomoč se stradani Rusiji in Ukrajini je dala uprava tega naroda, ki je z naivčjo odločnostjo nastopil proti boljševizmu. Amerika noče priznati boljševikov kot zakonite ruske vlade, pač pa priznava trpljenje in bedo ruskega naroda, ki ga zatajajo boljševiki.

Zagrebška trgovska in obrtniška zbornica.

(Plenarna seja. — Poročilo predsednika Vladimira Arka.)

V zvezi z dosedaj razmotrovanimi vprašanji naj omenim, je nadaljeval predsednik, reorganizacijo naše zbornice. Posamezni pridobitni sloji so na ta način dosegli avtonomno obravnavanje svojih vprašanj, radi česar baš je trgovinsko ministvrstvo dovolilo razdelitev zbornice v štiri sekcije. Napravili smo velik korak v notranji konsolidaciji naše zbornice, ker je sedaj industrijski bankam in prometnim podjetjem omogočeno sodelovanje v važnih gospodarskih vprašanjih. Izpremenili smo tudi na naš poslovni red in so omenjene sekcije že prejene. Trdno upam, da ta organizacija prinese mnogo koristi in uspeha urejevanju naših gospodarskih razmer v Hrvatski in Slavoniji. Z ureditvijo mornariškega oddelka naše zbornice na Sušaku bi bila pri nas ideja ravnonapravnega in avtonomnega zastopstva posameznih stanovskih interesov v posameznih zbornicah ozivovljena.

Tudi reorganizacija zborničnega biroja je v glavnem dokončana. Novi poslovni red je gotov delokrog referentov, ki določen in izgotovljena je službena pragmatika. Za penzijski fond in za knjižnico so statuti odobreni. Obrtni katastar se izdeluje, gradivo za zbornični kataster se zbirajo. Novorejena knjižnica se pomoči z največjimi gospodarskimi publikacijami. Izvedenci za blago vsake vrste so imenovani, ravno strokovni zbornični konzulenti in število izrednih važnih dopisnikov je pomnoženo.

Razsodisce in njegov opravilnik sta od trgovinskega ministerstva odobreli v skladu s predlaganimi poslovnimi predstavami. Na skupščinskem kongresu smo hoteli dokazati enotnost našega gospodarstva in imamo ta važna zborovanja v najlepšem spominu. Že ondi smo razpravljali o prisilni poravnavi. Izvzemši slučaje zgošči nesreča, moramo kar najhitreje obsojati sramote poskuse premišljenih spekulantov.

Te pričnici moramo brez vsakega ozira pahati iz naših vrst. Pri državnih uradih sem utrenil vse, kar mi je bilo dovoljeno in mogoče, in hočem skupno z bogatščko zbornično storiti vse, da iztebimo te premice. Veselo tedaj pozdravljajo skupščinski sklep glede revizije zakona o prisilni poravnavi in upam, da se komisija dela začnejo čimprej. Od te reforme si obljubljam bistveno zboljšanje našega kredita in inozemstvu in prosim finančne zavode, naj s prehitro realizacijo svojih terjatev ne poostope že itak vsled pomjanjanja denarovanje težke situacije v naši industriji in trgovini.

Naša valuta je, kakor po navadi pred izvozniškimi meseci, ostaleva. Dumajška kriza pritska manjo, sicer brez večjega značaja. Ta imamo ogrevati samo z našim

prehodno fazo. Ukrepitev finančnega ministvrstva na stabilizacijo valute so na vsak način zelo koristne in se jaz tedaj pridružujem njegovemu optimizmu. Ako pa finančni zavodi obeh držav, ki bi še vedno rade v naši državi uganjale politiko gospodarske premoci, ne menjajo tlačiti in stiskati naš dinar, bodo po mora celotno naše gospodarstvo iskati nove zvezne s prijateljskimi državami, oziroma z njihovimi gospodarskimi zastopstvi. (Čim preje, tem boljše. Op. ur.)

Deflacijska politika finančnega ministra je v zadnjih 12 mesecih prestopila od sistema relativne k sistemu absolutne deflacji in se je obtok novčanic zmanjšal, dočim so se zaloge zlata in deviz povečale. Taka, določeno izvajana deflacijska politika brez dvoma mnogo pridomore k okrepitvi in stabilizaciji naše valute, na našem denarnem trgu pa je povzročila težko krizo in strahovito obrestno mero. Dozveda se mi, da je ministerstvo v zadnjem času izprevidilo težke posledice absolutne deflacji in da nam je pričakovati odredbi, s čimer se potem povečanje zlate zaloge zviša ekskomptni kredit Narodne banke. Pridobitni krogi bodo pozdravili vse njegove ukrepite, ker se z njimi vse-kako odpomore sedanj denarni krizi, ne da bi se pri vsem tem izpremenile brezvomne zadrage smernice njegove deflacijske politike.

Po krajših opombah zakonskega načrta glede davkov, glede nekaterih budgetnih vprašanj, taks, tlobatipa na Delti itd., glede sodelovanja pri novi uvozni in izvozni tarifi je predsednik Arko prešel k razmotrivanju trgovske pogodbe in konvencije. Zbornica se je udeležila tudi predpriprav za trgovsko pogodbo z Italijo. Slično sodelovanje je zbornici tudi pri bočnih trgovskih pogajanjih z Avstrijo zagovojeno. Naši izvoznički naj se pred sklepom trgovske pogodbe s sovremenimi državami ne spuščajo v večje posle in pogodbe. (Velja seveda tudi za nas! Op. ur.) Posamezne tarife postavke so utegnje načrte zaznati. Pred nekaj dnevi sklenjeno pogodbo s Češkoslovaško glede uvoza 129 tisoč hl našega vina je zbornica kreplje podpirala. Iz izvozom prvovrstnega vina si ondi zagotovimo stalno odjemaštvo. Enotni vinski zakon nam je več nego potreben. Pri načrtu tega zakona sodeluje zbornica s svojimi veščaki s primerno živahnostjo. Načrt je že dosegot v bistvu, preostaja le redakcija nekaterih določb, nakar se načrt predloži vladni prošnji, da se čim prej odstopi skupščini v posvetovanju.

Prometna vprašanja so za vesoljno naše pridobitno delovanje največjega pomembna. Razmerni načini na železnicah so se v zadnjih časih na razveselju način zboljšale, dočim so načrtni v brojavnem premetu tega ne moremo trdit. (Tudi pri nas v Sloveniji ne! Op. ur.) Upati je, da vladna najde potrebita sredstva za popravitev cest in dogradbe potrebne železnice v Liki.

Železnične tarife zasleduje zbornica načinatnejše. Linearno zvišanje v tem času je donešlo mnogo škode za pridobitni svet. Zbornica se je prizadevala mnogo za izvenčanje našega železničkega tarifa in predložila generalni direkcijski državni železnični elaborat za podlagu take unifikacije.

Največje važnosti je podpora naše obrte. V tem oziru je zbornica poskusila pač vse, da se obrtnikom pomoglo s krečiti v zadnjih denarni krizi. Kakor vse kaže, se uredi vprašanje priv. obrtne banke s tem, da se v Zagrebu ustanovi filialka državne hipotečne banke in so te priprave že v teku. Zbornica je opetovano opozarjala merodajne krogje, da se za obrti pri nas ne ukrepa zadost in da so državni krediti nedostomi. Z ustanovitvijo obrtne sekcije se bodo obrtnikom brez vsake katerekoli razlike nudila prilika za vesetransko sodelovanje. Nai tedaj obrtniki to zbornično prizadevanje vesetransko podpirajo, da dosežo v gospodarskem delovanju ono mesto in pozicijo, ki jim po njihovi moči in gospodarski pomembnosti vsekako pritič.

Koristi naše industrije je zbornica varovala vedno in povsod. S premembo volilnega reda za zbornični svet dobri industrijski banki in posvetuvedi s krediti v zadnjih časih na razveselju način zboljšale, dočim so načrtni v brojavnem posvetu v težavah. Zbornica je podlagovala tudi sodelovanje v občini s podzemljem in morju, ki leži dvesto do tristo čevljev pod površino puščave. Navrtili so plasti zemlje do omenjene globine in povsod so maljeti na vodo. Prigodom prepovedovanja puščave z avtomobili, ki so ga predredili Francozi, so na mnogih mestih izkopalni takozvane artezijske studence, iz katerih so načelo črpali vodo. Ti studenci naj bi predvsem pokazali možnost, da je Sahara potem — irigracije spremniti v rodovitno zemljo. Ko je prišla voda do površja, so odkrili, da je v vodi polno živali, živil morskih pajkov in različne vrste rib. Živali popolnoma sličijo onim, ki žive v jezerih Palestine, ki je deloma tudi puščava. Večne živalske bitiji je slepih, iz česar se da sklepati, da so živele že dolgo časa v tem, morda na milijone let. Popolna tema pod površino onemogoča uporabo voda. Živali, ki so slepe, imajo poseben optični organ, ki je prilagođen njih načinu življenja brez ljudi. Učenjaki zastopajo teorijo, da so bili predniki teh živalskih bitij zajeti tekoma neke ogromne naravne katastrofe v prahistoričnem času, morda v dobi aluvija. Drugi so mnenja, da se je Sahara, ki je bila nekoč morje, dvginali z vodo. Nato so se živali polagoma prilagodile novim, nenačavnim živilenskim pogojem.

— z Dobava železa. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Zagrebu se bo vršila dne 23. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 30.000 kg surovega železa in 40.000 kg litega železa. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interensem na vpogled.

— z Dobava železne pločevine. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici se bo vršila dne 23. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 60.000 kg črne železne pločevine. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interensem na vpogled.

To in ono.

PROPADAJOČI PETROGRAD

Ruska mesta niso samo zanemarjena, temveč tudi že zapuščena. Iz vseh delov Rusije prihajajo poročila, da se rušijo hiše, ceste so za vozove neuporabne in vodovodne ne funkcijirajo. Tudi Petrograd, nekoč načelneje ustanovljeno v najboljšem urejenem mestu, je v zadnjih desetih letih dosegel prehodno fazo. Ukrepitev finančnega ministvrstva na stabilizacijo valute so na vsak način zelo koristne in se jaz tedaj pridružujem njegovemu optimizmu. Ako pa finančni zavodi obeh držav, ki bi še vedno rade v naši državi uganjale politiko gospodarske premoci, ne menjajo tlačiti in stiskati naš dinar, bodo po mora celotno naše gospodarstvo iskati nove zvezne s prijateljskimi državami, oziroma z njihovimi gospodarskimi zastopstvi. (Čim preje, tem boljše. Op. ur.)

Deflacijska politika finančnega ministra je v zadnjih 12 mesecih prestopila od sistema relativne k sistemu absolutne deflacji in se je obtok novčanic zmanjšal, dočim so se zaloge zlata in deviz povečale. Taka, določeno izvajana deflacijska politika brez dvoma mnogo pridomore k okrepitvi in stabilizaciji naše valute, na našem denarnem trgu pa je povzročila težko krizo in strahovito obrestno mero. Dozveda se mi, da je ministerstvo v zadnjem času izprevidilo težke posledice absolutne deflacji in da nam je pričakovati odredbi, s čimer se potem povečanje zlate zaloge zviša ekskomptni kredit Narodne banke. Pridobitni krogi bodo pozdravili vse njegove ukrepte, ker se z njimi vse-kako odpomore sedanj denarni krizi, ne da bi se pri vsem tem izpremenile brezvomne zadrage smernice njegove deflacijske politike.

Zadnja leta niso bila na strehah petrogradskih hiš, ki so večinoma pokrite z železničnimi ploščami, izvršena nikakor popravila, tako da so strehe večinoma zarjavale. Okna, vrata itd. razpadajo. Vodovodne in kanalizacijske cevi so v brezupnem stanju. Pešpoti tlak in obrežni nasiplji so še boli za puščeni. Pešpoti so izgnali tako v predmestjih, kot na cent

K. Ivo Šork:

Pameten mož.

(Konec.)

Škorpion na dnu? Neumna prisposta! Druga vsebina je to kratkomalo: dolej dobro, da, žlahtno vince, ki pa smo se bili njegovemu bukeju morda že preveč privadili — zdaj pikantna mešanica vseh mogočih sladko-žgočnih opojnih pijač!

Ona je bila med tem odšla ven in se je zdaj zopet vrnila.

Ker še ni bilo služkinje z večerjo, je stopila kakor v nekaki zadregi pred ogledalo ter si začela popravljati lase. »Ni utegnila, da bi si jih bila popoloma uredila že v njegovi sobi!« se je storilo našemu gospodu Kovačiču. Potem si je gledala nekaj časa v oči: »Na njegove misli in se v duhu pogreva vane!« si je rekel. Nato si je vendar privila spodnjo ustrico in si jo s koncem prstka dvakrat otipala — »najbrže jo je trizel in jo malo ranil,« je prikimal. »Toda, čakaj, mi te bomo nocoj tudi. O, kako te bom! Sploh — čakaj!«

Ta ga je ona zapazila v ogledalu in njegovega, s sedebo sem nepremično vanjo uprte oči. In če se je še mogla narediti, kakor da ni opazila njegovega čudnega nočnijega koračanja po sobi, je zdaj prav morala vprašati, kaj jo tako gleda, ko bi se bila drugače napravila res že sumljivo.

Ozrla se je torej skoraj sunkoma in vprašala.

»I, ugajaš mi, dušica! Tako lepa se mi nisi zdeša še nikoli...«

»Čudno... Kako to? Pojdil no!« se je poskusila nasmehniti.

Za hip je molčal. Potem se je ves zagnil in pokimal, kakor da je zadovoljen s tem, kar mu svetuje nekaj v njem.

»Čakaj, srček, naj ti povem,« je pritel zelo naglo, »Toda že vnaprej ti rečem, da se ne smeš razburjati, ko ničesar ne verjamem! Prej sem namreč danes anonimno pismo, češ, da imata nekaj z iznenerjem Kunejem. Oh, saj vem, da ni nič, ker te poznam, in je tisto pismo že v drobnih koščkih; toda pogrela me je stvar le. Kai pravim, pogrela: razgrela! Rekel sem si: kaj pa, ako bi bi bilo res, kakor ni?! In hipoma sem spoznal, da imam najlepšo ženo izmed vseh mnogobrojnih svojih znancev in prijateljev. Joj, duša, da mu moram biti še hvalezen anonimnemu pôdležu, ko me je tako rekoč opozoril nate! Ne veš, kako me je razpalilo, pravim! Dušica, ljubica, kako si lepa, kako te ljubim! Zdaj šele čutim! Zakaj me že prej nisi napravila malo ljubosumnega? Koliko lepih dni sem zamudil! Oprosti mi, srček, tegu zdaj ne pozabim nikoli več! Kaj ne, da sem te celo nekoliko zanemarjal?«

Opazorjam te pa, prijatelj, da jo je držal že po prvih besedah v objemu in si stiskal njen glavico na prsi, da ne bi ji bilo mučno, ako bi čutila, da izpreminja barve. Sploh jo je miril s poljubi, božanjem po belem tilniku in na vse načine.

Vendar pa je vprašala:

»Kdo je pisal to nesramno laž?«

»I, Bog ve kdo!« se je zasmajal. »Kako boš spoznala pisavo na stroj v mestu, kjer je več tisoč strojev? Sicer pa je itak vseeno, če ti ponovim, da sem dotičnemu ali dotičnici še hvalezen. Vendar stopim jutri h Kuneju in ga poprosim, naj se zaradi jezikov rajiši izogiblje najine družbe. Bodti brez skrb, — to opravim že jaz sam; in sicer na najlepši način! Saj je Kunej čisto čeden dečko in ga imam res rad. In zdaj mi daj ustka, ti zlato moje, ti moj čmrlj, ti moje vse!«

Zdelo se mu je sicer, da ji ni do njegovih ljubeznivosti; a tudi ti poročiš z njim in menoj: Kaj je hotela? Šele, ko so se zasišali zunaj kuharčini koraki, ga je rahlo odrinila od sebe.

Če pa sta doslej pri obedih sedela vsak na svojem koncu mize, je zdaj — pomisli! — pomaknil svoj stol zraven nje. In ves čas se mu je koleno dotikalo njenega. In še med jedjo jo je pojavil.

Ali nocoj ne pojdeš z doma?« ga je vprašala po večerji.

»Nocoj z doma?« se je začudil. »Nocoj, ko sem po tolikem času spoznal in našel svoj zaklad! Oh, duša, ne nocoj, ne nikoli več! Še tik ob tebi se čutim predaleč od tebe! Sediva, no, srček, na divan, kakor v tistih lepih nekdanjih dneh, in bodi moja!«

Saj smo že rekli vsi trije: Kaj je hotela? In potem: ako se ti zazdi, da zazveni včasih iz njegovih besed tudi kaj ironije, se bridko motiš. Sicer bi bilo le naravno, da se je v požar njegove na novo vzplamtele strasti pomešali tudi kak zibelček trpkosti in srda; toda resnica je, da so ti zeleni plamenčki pojemali čim bolj, in da je naposled goren še samo rdeči kres doslej nepoznane ljubezni do nje.

Pa jo je že čez kratek čas, kakor je to storil nekoč v drugem mesecu junjega zakona, nenadoma objel in jo dvignil z obema svojima močnima rokama visoko v zrak, pa jo kakor otroka odnesel s seboj...

Tu pride zdaj v moji povedi rimskega dva, ki pa bo mnogo krajsi.

Drugi dan namreč, ko je prišel naš tako zvan Kovačič opoldne k obedu, ga je nezvesta ženica seveda vprašala takoj, ali je že bil pri Kuneju na stvari uredil, ko je tudi njej toliko na tem.

»I, kako da nisem bila!« je veselo odgovoril. »Takoj z doma sem stopil tja. Pa čeprav sem mu napravil isti uvod, kakor tebi, češ da ničesar ne verjamem in tako dalje, se je le silno razburil. Zaradi ludobnih jezikov najbrže. Zdaj je bil bel, zdaj rdeč — jaz pa tudi nisem mogel gledati ves čas skozi okno, čeprav mi je bilo nerodno. No, naposled mi je obečal, da se še danes preseli k centrali v Zagreb, kamor, da ga vabijo že toliko časa. Vprašal sem ga, ali te kaj pozdravi, pa je rekel da. Tako je torej vse in redi, tu pa, moja zlata mucika, moj golobček, moja edina srečica!«

In je spet porinil stol k njej in ji ni dal miru; in je prišla že služkinja, misleč, da sta davno končala, pa sta bila polna še oba krožnika.

Med tem, v treh tednih, si je bil prevarjanec v vsem božjem miru zbral ves material. Zdaj je samo še čakal, kdaj se naužije.

Pa misliš, da se je? Vraga! Bolj ko je pil, bolj je bil žejen. In razumi, če moreš: sčasoma se ga je bila ženska že tako spet privadila ali kaj, da mu je, čim se je prikazal, zdaj ona priletelna na vrat.

In naposled je spoznal, da je še najbolj pametno, če molči. Vsaka beseda bi skvarila brezkončne te medene tedne, ki jih je bilo naposled že 52, bereti petdeset in dva.

Brez posebnih svečanosti je potem nekega dne vrgel material v peč. In še danes hvali Boga za to.

Ali nimamo torej dobré možnosti tudi pri nas, ali pa jih imajo samo Kitajci?«

★ ★ ★

To povest je namreč sprožil podlistek v enem našem dnevnikov z naslovom »Dobar mož«. Ta dobri mož je bil Kitajec s prelepo mlado ženo. Na ovad-

bo svojega brata bi jo bil lahko zasačil z njenim ljubimcem v lastni spalnici ter njo ali pa obo pri ti priči ubil. Toda kaj je namesto tega storil? Diskretno je počakal zapeljivca spodaj v veži in mu v milih besedah ponudil še vedno ljubljeno izdajalko v zakon; a ko je ta ponudbo odklonil, nezvesti ženi ne samo še pokazal ni, da ve za njen skrivnost, potrudil se je temveč, da si je njen ljubzen spet pridobil. Za vse to si je bil v tistem podlistku pridobil ime dobrega moža.

Povest pa, kakor smo jo napisali tu mi, je pripovedoval mlajši gospod starejšemu pri majhni mizici v »Veliki kavarni«, a mi smo jo poslušali z bližnjega divana, potuhjeni v svoj časopis. In smo bili zelo radovedni, kaj bo zdajci odgovoril starejši, ki se nam je delil resnčen, ne pa kakor pripovedalec, samo navidezen cinik.

No, pa je ta zamahnil z roko in rekel:

»Ta tvoj Kovačič, da je bil dober mož? V smislu tega podlistka celo? Strela! Kvečjemu pamenten, in sicer še zelo podlo pameten mož je bil!«

»Kako to?«

»Tako! Zato, ker zapadnjak sploh ne more biti dober. Ta orientalec je v svoji dobroti — trpel, tvoj Kovačič je uprav sadistično — užival! Vsa zapadnjaka dobrota, še kar je je, je perverznost, nič drugega! Srce v pravem pomenu poznajo samo tam. Sicer pa je tudi značilno, koliko časa si potreboval, preden si povedal to evropsko histrijo — poglej v list: kitajskemu pisatelju je bilo dovolj dvoje kolon!«

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMŠEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

Cena malih oglašev
vsaka beseda
50 para. — Najmanje
pa Din 5—

MALI OGLASI

MERAKL

buje, mastila, lakove, štuk, emajle, kistove in garamišča čisti firmi najbolje kakovice nudí

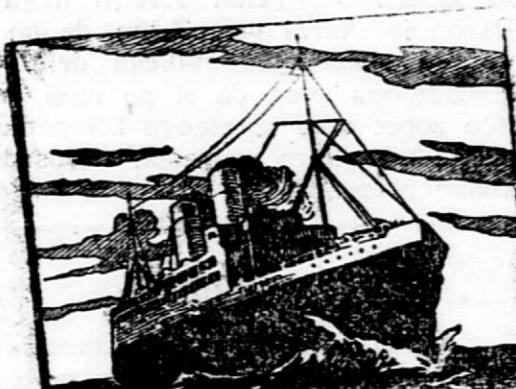
Medić - Zankl

država z omejeno zavezo

MARIBOR LJUBLJANA NOVI SAD
pedružnica centrala skladiste

TVORNIC E:

LJUBLJANA-MEDVODE



ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta parobrodna linija — Generalno zastopstvo za krajevje S. H. S. Zagreb, Trg. I. Štev. 17. 2855

Redoviti potniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton

New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton

Južno Ameriko.

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo. — Odprava polničkov v prvi, drugi in tretji razred. Kabina tretega razreda z dvema in štirimi posteljami.

Podzastopstvo:

Beograd, Karagiorgjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. — Veliki Bečker, Kralja Aleksandra u. 4. — Bitolj, Boulevard Aleksandrija 163. — Brezovni naslov za gori navedena podzastopstva, »Royal Mail«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Grčijo:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gružu. Brezovni naslov: »Prometna banka«.

Dopisovanje v vseh jezikih.

Pisalni stroji, potrebsčine
mehanična delavnica
(popravljalnica)

L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-i

Najstarejša slovenska
plesarska in ličarska
delavnica

Ivan Bralič, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvršitev točna, cene
zmerne. 25. 0



Tonček, Šinkovč načini.

A. Šinkovč, Ljubljana, Nestrična 19.
zač, za ženo in dečko, pa boš



Popolnoma varno naložite denar v

2 T

Ljubljansko posojilnico r.z.z.o.z.

ki posluje v novopreurejenih prostorih

Mestni trg št. 6 v Ljubljani Mestni trg št. 6

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje

po 8% do 10%

ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru.

Posojila daje le proti popolni varnosti proti vključiti na hitec in posestva ter proti poročnini. Daje tudi trgovske kreditne ter sprejema cestje in inkaso faktur.

Za odgovore uprave
nai se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

Službe

Stenografinja
(dobra) z letnimi spricami, išče službe. Gre tudi na deželo. — Ponudbe pod »Dobra moš/4384« na upravo »Sl. Naroda«.

Sprejme se
mlad plačilni nataska, kavarniški in vajenc in kuhinjski služga. — Narodna kavarna.

Potnika,
ki je vsaj izčuden prodač, galanterijski stroki — iščem. Ozira se le na osebne ponudbe. — Tvrda: Henrik Kenda, Ljubljana. 4374

Traži se portir
posve stručna sila sa poznavanjem potrebnih stranih jezikov, ki jih razpolaga potrebnim garderobom te jamčevinom. — Ponude uz prilog papira slati na upravo »Hotel Central«, Sarajevo. 4383

Za večje podjetje v Ljubljani se išče zanesljiva, popolnoma izvezbana pisarniška moč za slovensko, srbohrvatsko in nemško korespondenco. — Ponudbe z zahtevami in opisom značja pod »Prednost boljši/4358« na upravo »Sl. Naroda«.

Več lepih noletnih
damskih oblek
se ugodno proda. — Vprašani: Nuska ulica 19/II od 6. do 8. ure zvezčer.

Korespondent,
zmožno reprezentacije, z večletno prakso v importni in eksportni stroki, z dobrimi referenci, perfektno zmožen slovenskega, srbohrvatskega (cirilice), nemškega, italijanskega in angleškega v konverzaciji tudi češkega in ruskega jezika, dober knjigovodja in kontorist — išče nameščenja v trgovskem ali denarnem zavodu. — Dopisi se prosijo pod: »Ljubljana« na: Aloma Company, Ljubljana. 4387

Pozor!
Čast mi je opozoriti slav.